

Епілептичні напади можуть виникати у різні періоди інсульту і, залежно від строків їх появи, виділяють напади-провісники, ранні і пізні напади. Сьогодні немає єдиної думки щодо строків виникнення цих нападів. Під час проведення дослідження ми, як і інші фахівці, які займаються проблемою постінсультої епілепсії, дотримуємося запропонованої у 1962 р. класифікації G. Barolin і співавт. [23].

1. Напади-провісники передують інсульту (з обстежених нами хворих, які перенесли ішемічний інсульт, напади-провісники відзначали у 10 %).
2. Ранні напади виникають у строки до 7 діб після ГПКГМ (за результатами нашого дослідження – у 41 % хворих).
3. Пізні напади виникають через 7 діб після ГПКГМ (за нашими даними – у 49 % хворих).

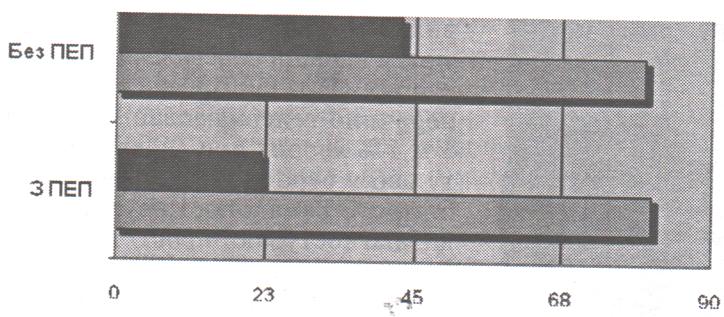
За нашими спостереженнями, ранні напади відзначали у 40,5 % хворих при ішемічному інсульті в лівому каротидному басейні ($P < 0,05$); у 42,9 % – у правому каротидному басейні, у 16,6 % – у ВББ; пізні напади – у 45,9 % хворих при інсульті в лівому, у 44,7 % – у правому каротидному басейні. Пізні напади при інсульті у ВББ відзначали у 11,4 % спостережень.

Пацієнти, у яких виник хоча б один епілептичний напад після інсульту, поділені на дві групи: I – 81 пацієнт, з них 43 чоловіка і 38 жінок, II – 80 хворих, з них 43 чоловіка і 37 жінок. Вік хворих I групи у середньому ($65,00 \pm 1,2$) року, II групи – ($64,00 \pm 1,32$) року.

У I групі хворим відразу після першого епілептичного нападу призначали ПЕП відповідно до типу нападу, карbamазепін (400–1000 мг/дoba з поступовим титруванням дози), вальпроати (600–1500 мг/дoba), ламотриджин (200 мг/дoba з поступовим титруванням), для коректного лікування в усіх хворих проводили моніторинг вмісту ПЕП у плазмі крові з подальшою корекцією дози.

У хворих II групи після першого епілептичного нападу ПЕП не використовували, тільки спостерігали за станом пацієнта та динамікою як основного захворювання, так і повторним виникненням епілептичного нападу.

При епілептичних нападах вогнищева патологічна активність за даними ЕЕГ виявлена у 39,5 % хворих переважно у скроневій ділянці (у 87,3 %; $P < 0,001$). Переважала лівобічна локалізація вогнищової активності (у 59,6 % спостережень порівняно з 40,4 % – у правій півкулі) великого мозку, як ішемічного інсульту (у 57,7 %), так і хронічної ішемії головного мозку без клінічних проявів інсульту (у 63,7 %).

Рис. 2. Порівняння частоти виникнення епілептичних нападів через 1 рік після першого нападу залежно від проведення протиепілептичного лікування:

■ – через 1 рік після першого нападу; ■ – на момент першого нападу

Слід підкреслити значення ЕЕГ у хворих при ішемії головного мозку з формуванням пароксизмальних станів, а також при інсульті з порушенням свідомості, навіть без клінічних ознак судомного синдрому, з метою ранньої діагностики безсудомного епілептичного статусу і своєчасної корекції терапії.